

govori o pravljalcah, o razdelitvi in o zunanji obliki kronik. V drugem delu prinaša natančen načrt za kroniko in v 3. delu uzorce peterih kronik.

Ta pouk o »krajevnih kronikah« je kratek, lahko umljiv in poučen, zato ga priporočamo. Dobiva se pri »Zgodovinskem društvu« v Mariboru za 20 h (poština pa 3 h). V. S.

Ku. šk. zavod sv. Stanislava v Št. Vidu. 8° Str. 64. Ljubljanski knezoškof je izdal v spomin na otvoritev zavoda sv. Stanislava v Šent Vidu nad Ljubljano lepo knjižico, kjer razlaga povod, zakaj se je lotil težavnega dela, pojasnjuje zavodov namen in popisuje zgodovino zgradbe. Ker spada to poslopje med največje slovenske zgradbe, naj tu navedemo nekoliko zgodovinskih drobtin iz tega spisa: L. 1898. je naprosil ljubljanski knezoškof dr. Anton Bonaventura Jeglič vernike, naj mu pomagajo zgraditi škofjsko gimnazijo z vzgojevališčem. Načrt za to ogromno stavbo je napravil sarajevski arhitekt Josip pl. Vancaš. Z delom se je pričelo 21. majnika 1901 in 16. julija je bil blagoslovljen vogelni kamen. Nedeljo 17. septembra l. 1905. je knezoškof posvetil veliki altar v kapelici in 21. septembra 1905. je bila slovesna otvoritev dovršenega zavoda. Stavbni podjetnik je bil Ivan Holz iz Požege in za njim arhitekt Ferdinand Trumler; kapelo je poslikal Anton Jebačič, altarje je izdelal Andrej Rovšek, altarne slike (Jezusovo srce, sv. Stanislav in sv. Alojzij, Marija, sv. Jožef) je napravil Jos. Kastner. Ves zavod je zgrajen po najnovejših izkušnjah in opremljen z vodovodom, z lastno razsvetljavo in osrednjo kurjavo. Hiša je preračunjena za 400 gojencev, a levo krilo še ni izvršeno in se bo pozneje prizidalo. Za stavbo se je uporabilo 5 $\frac{1}{2}$ milijona opek, 30 železničnih voz železnih traverz, 15 $\frac{1}{2}$ km raznih cevi (v premeru 3—127 cm). Hiša ima 410 vrat, 880 oken, za katera je bilo treba 4000 m³ stekla. Skupni strošek iznaša okoli 1,333.000 K. Knjižnico krasé med besedilom nekatere slike, zadaj pa so pridejani razni deli načrta: prerez v pritličju in 1. nadstropju, podolžni prerez vse stavbe, perspektivni pogled in pogled iz viška. Tako lepo opremljenih knjig imamo doslej Slovenci še malo. V. S.

Kranjska narodna umetnost na dunajski razstavi. Dr. Walter Šmid. 4° Str. 8. Ponatis iz »Slovana«. — Redki so spisi o naši umetnosti, zlasti še o naši narodni umetnosti. Zato pozdravljamo ta spis, ki nam popisuje predmete, ki so bili razstavljeni na Dunaju v razstavi narodne umetnosti in domače industrije od novembra 1905 do marca 1906, in nam posamezne izdelke pojasnjuje tudi s podobami. Bolj obširno so popisane avbe in peče, za njimi se vrsté popisi srajčnikov, namiznih prtov, pisanic ali pirhov, malih kruhkov, končnic kranjskih panjev, slik na steklo, majolik; pip in kolovratov. Iz tega spisa lahko posnamemo, kakšni predmeti služijo kot motivi narodnemu okrasju: srce, klasje, ki preide pri avbah v obliko gosenic, ptice, cvetke, listi, vejice, roža, lilija, nagelj, Kristusov monogram, kelih, monštranca

in razni geometrijski motivi na pr. krog, črta in razne sestavljene oblike. — Želeti bi bilo, da bi ta spis vzbudil k nadaljnemu študiju narodne ornamentike in umetnosti.

V. S.

Mali zapiski.

Glagolitica. Menda ne bode odveč, ako tu podam splošen pregled vseh doslej na Kranjskem razkritih glagolskih fragmentov. Jezikoslovcu in zgodovinarju utegne enako služiti ta seznamek, ki priča o bogastvu nekdanjega glagolskega slovstva. Hkrati pa naj v bodoče prepreči, da te dragocene priče naše slovstvene in cerkvene preteklosti zapadejo pozabljivosti ali pa se poizgube iz dežele.

Vsi kranjski glagolski fragmenti so zdaj združeni v dveh zbirkah. Ena izmed njih se nahaja v »Licealni knjižnici«, druga v deželnem muzeju »Rudolfinum«. Drugi zbirki so pridejani tudi vsi novonabrani odlomki iz knezoškofijskega arhiva in raznih župnijskih arhivov. V muzeju bode tem fragmentom odločen poseben oddelek in v kratkem vsem, ki se za nje zanimajo dostopen.

Zbirka licealne knjižnice obsega: I. Zois-Linhartovo skupino: dva odlomka različnih brevijarjev, štiri odlomke homilijarijev in jeden odlomek misala. Med Zoisovimi knjigami je ta skupina zaznamovana s št. 368. Na priloženem listu je zabilježeno: »folia separata in fol. 4° vel. 8°, quae Kumerdej et Linhart Carniolica dixere (revidiert 28./3. 1813)«. Pridejan ji je tudi fragment brevijarja iz Vipave (Ex libris Joannis Friderici Schweiger parochi Vipacci 1712.) II. Skupino umrlega župnika Lovra Pintarja: fragmenti štirih brevijarjev in enega misala (8 kosov). III. Skupino umrlega nadučitelja Konrada Črnologarja iz Višnje Gore: fragmenti brevijarja iz 15. stoletja (4 kosi). IV. Fragment brevijarja iz 15. stoletja. (Došel iz kn. šk. arhiva, kar izpričuje beležka: Inventar nach Joseph Rabatta, B. v. L.) V. Na platnicah knjige: Prediche di Purgatorio, odlomek brevijarja iz 15. stoletja.

Deželni muzej Rudolfinum je dobil tekom časa dokaj mnogoštevilne in lepo ohranjene fragmente, ki so se zdaj še izdatno pomnožili. — Neznanege izvora so: fragmenti štirih misalov in treh brevijarjev (12 kosov). Bili so na platnicah raznih knjig: Steuerbuch iz l. 1678, zapisnik čevljarske zadruge iz l. 1670, Antonii Bozola instructio sacerdotum in na urbarju ihanske cerkve. Druge fragmente so dali: Knezoškofijski arhiv, fragment misala iz 13. in brevijarja iz 15. stoletja; Rudnik, fragment brevijarja; Slap, fragment brevijarja; Bled, fragment misala (2 kosa); Rakitna, fragment misala iz l. 1443.; Šmartin pri Litiji, fragment brevijarja; Naklo, fragment brevijarja; arhiv ljubljanskega